

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

P O L I T I K A I H E T I L A P .

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyittéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk
 összeköttetésben levő hird-
 irdók árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELBŐLŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Tisztviselői házépítések.

Igen érdekes és kihatásában nagyfontosságú kérdést tárgyal a Magyar Tisztviselők lapjában Quirini Gusztáv, műszaki tanácsos, a tisztviselők takarékpénztárának igazgatósági tagja. A tisztviselői házépítésekről szól, hogy elkerülhetők lennének azok a lakásmi-zériák, melyek a tisztviselőket csaknem minden városban kísérik.

Köz tudomásu dolog, hogy nálunk, vidéki városokban, a lakbérosztályok helytelen sorozása következtében a tisztviselők mindig ráfizetnek lakpén-zükre, de, ha esetleg kapnak is lakást, az viszont nem áll arányban a drága lakbérrel. Igen természetes, mivel az újabb építkezések elég tekintélyes összegbe kerülnek, a tulajdonosok a befektetett pénzáldozatoknak gyümölcseit is akarják látni, ennél fogva a modern lakások olcsón nem kaphatók.

A tisztviselői körökben felmerült az eszme, hogy miként lehetne a tisztviselők részére alkalmas lakásokról gondoskodni akként, hogy ezen lakások a modern házak minden kényelmével birjanak és mind a mellett a tisztviselőnek sem kellessen ráfizetnie a lakbérére.

Mivel ez a kérdés a lévai tisztviselők egyesületében is megfordult, s nálunk is spontán módon nyilatkozott meg annak idején a kedv a tisztviselői lakások építése mellett, időszerűnek tartjuk e kérdés tárgyalását.

A tisztviselők takarékpénztára részvénytársulat célját is főleg ez képezi, hogy a tisztviselőnek családi otthona létesítésére irányult törekvéseiben segítségére legyen. Ezt főként a tisztviselői házak építése által véli elérhetni. Miután az új végrehajtási törvény szerint a házépítés céljára felvett kölcsön a tisztviselő lakbérére előjegyezhető, sehol az országban nem ütközik nagyobb nehézségbe az, hogy a tisztviselő saját magának megfelelő, kényelmes, modern beosztásu családi házat építhessen, mert a tisztviselő lakbérére elegendő ahhoz, hogy aktív szolgálati ideje alatt a ház felépítésére szükséges kölcsönt — beleértve a telek vételárát is — amortizálja úgy, hogy amidőn a tisztviselő nyugalomba vonul, egy tehermentes háznak lép birtokába.

A tisztviselők takarékpénztára ezen cél kivételére alakult, s mivel a takarékpénztár károsodása ki van zárva, a következő feltételek szerint véli legkönyebben megvalósítani a családi otthonok létesítését:

1. Az a köztisztviselő, ki magának háztelket vásárol s ennek tehermentességét telekkönyvi kivonattal igazolja, folyamodhatik építési kölcsönért a Tisztviselők Takarékpénztárához, mely a kerületi választmány, esetleg bizalmi férfia útján az építési kölcsön nagyságát az építési tervek és költségvetés alapján megállapítja s az építés arányában folyosítja.

2. A családi otthon az építéstől kezdve egészében az illető tisztviselőnek a tulajdona lesz, de a takarékpénztár bekebelezi azt a telekkönyvi korlátozást, hogy, míg az építési kölcsön teljesen kifizetve nincs, a ház (családi otthon) a takarékpénztár beleegyezése nélkül meg nem terhelhető. (Ez elsősorban a háztulajdonos tisztviselő érdeke, mert családi otthonához hitelező hozzá nem férhet, s abban semmiféle tartozás fejében senki nem háborgathatja.)

3. A háztulajdonos tisztviselő az építési kölcsön biztosítására leköti lakbérét midaddig, míg az építési kölcsön s ennek kamatai kiegyenlítve nincsenek. Minthogy azonban a tisztviselő lakbéré előbb is megszüntethetik, (nyugdíjazás, elbocsátás, felmentés stb. folytán) a takarékpénztár követelésének biztosítása céljából az építési kölcsön az ingatlanra telekkönyvileg is bekebelezetik.

4. Az építési kölcsön a lakbér lekötése és a telekkönyvi bekebelezés által teljes biztosítékot nyújtván a takarékpénztárnak, kezesek nem szükségesek. Ha azonban az illető tisztviselő a telek megszerzéséhez vagy tehermentesítéséhez szükséges összeggel sem rendelkezik, akkor ezen összeg mint személyhiel, két jó kezes mellett kérelmezendő.

5. Az építési kölcsönnek a szokásos életbiztosítással való kapcsolatát lehetőleg mellőzni óhajtjuk, amennyiben ez lényegesen emelné a családi otthon tulajdonosának fizetési kötelezettségét. Fakultatív módon azonban ez is behozható. Vagyis aki azt óhajtja, hogy halála esetére a családi otthon tehermentesen szálljon át jogutódjaira s e cél érdekében a biztosítási díjat áldozni hajlandó, a kölcsönügylet ily alapon is létrejöhet.

* * *

Mint említettük a lévai tisztviselők körében felmerült ez eszme. Holló Sándor, az egyesület elnöke, a lévai takarékpénztár igazgatója, szintén körülbelül ezen irányban fejtette ki az építkezési feltételeit.

Nézetünk szerint sokkal fontosabb

ezen kérdés, minthogy egyszerűen napirendre térjünk felette, mert hiszen a tisztviselőnek mindentűt legnagyobb baja az, hogy pénzért nem tud kapni jó és megfelelő lakást. Ezért a tisztviselők takarékpénztára által most felvetett tervet a legmelegebben kell üdvözlönlünk. S mivel ezen intézet egyik nagyobb részvényese a lévai pénzüzetek egyik vezérférfia is, birjuk az ígéretét arra nézve, hogy bennünket, mint akik között legelőbb kelt életre ezen idea, a kivitel összes módozatairól tüzetesen tájékoztatni fog.

Léva rohamosan fejlődő város. A háztulajdonosok lassanként önmaguk foglalják el eddig bérlet útján hasznosított házaikat; a bérlet számára alig épül új ház, ez is legnagyobb részt bolt és üzlethelyiségekből áll, s így tisztviselőink bizonyára csak örömmel fogják fogadni, ha a tisztviselői házépítésről legilletékesebb helyről részletesen tájékozást kapnak s alkalom és mód nyújtatik nekik a szó szoros értelmében saját családi tűzhely létesítésére.

K.

Kisiparosaink érdeke.

Pusztulunk, veszünk! Ez a kisiparosok sóhajta. Az élet a tanujuk, hogy igazuk van. Még sokkal nagyobb a bajuk, mint amekkora a panaszuk. Nem engedi a régi jó időkből megmaradt önrzetük, büszkeségük, hogy teljes beismerésben legyenek. Adják a régi bankot, fujják a régi nótát, mintha nem is éreznék, hogy megnehezített fejük fölött az idők járása. Ennek a körülménynek nem kis része van abban, hogy a kisiparosok ügyével évtizedeken át alig foglalkozott valaki érdemlegesen.

A kisipar pusztulása nyilvánvaló. Nagyon sokan emlékezhetnek még arra, hogy nálunk, Léván, több olyan iparág virágozott, melynek ma már legfeljebb csak a hirt van meg. Hol vannak a szűcszabóink? Hol a vargáink? Szűcsünk összesen egy van. Csizmadiaink szívesen szegődnek be vesuti, vagy egyéb tisztességes szolgálatba. A többi iparágat üzők sorsa sem irigyelendő. A baj általános. Fel kell tárnunk az okokat és sürgősen segítségére kell sietnünk a kisiparunk.

Élvegre is két millió ember érdekéről van szó.

Az utolsó népszámlálás alkalmával 610,923 önálló kisiparos volt, akiknek 920,004 eltartott — családtag kenyéréért kellett gondoskodnia. Ez a szám a népszámlálás óta lefolyt nyolc év alatt kétszertelenül jelentékenyen gyarapodott és ma már bizonyára megközelíti az önálló iparosok s az általuk eltartottak száma a két millió lelket, hazánk népességének jó egytizedét.

Mik hát a kisipar pusztulásának az okai? Az egyik a gyáripár minderebb versenyé; a másik a munkásosztály folyton napirenden levő bérkövetelése; a harmadik a kisiparos igényeinek a folytonos növekedése. Ez a három vezedelem üldözi, sorvasztja, emészti állandóan a kisipart.

A nagyiparos tömegesen, tehát olcsóbban szerzi be nyersanyagát, komplikált gépek és egyéb termelőeszközök segítségével produkál, ami üzemi kiadásait aránytalanul olcsóbbá teszi, ezenfelül tömegárukat olcsóbban juttathatja a fogyasztók kezeibe s így halálos versenyt támaszt a kisiparunk.

Ezzel szemben a kisiparos minden anyagot drágábban kénytelen beszerezni és munkásait is nagyobb bérral kell fizetni. 20—50%-al emelkedett a munkabér csak a legutóbbi időben is.

A kisiparosnak magának is többet kell érnie az élete. A korrall igényei folyton növekednek. Élelme, lakása, ruházata, szórakozása aránytalanul többet kerül ma, mint került a régi, jó időkben.

Ezek a bajok forrásai. Mik legyenek rá a gyógyszerek? A kort vissza nem vihetjük, a fejlődést meg nem akadályozhatjuk. Ennek természetes következménye, hogy nagyobbak az igényei a kisiparosnak is, még a munkásainak is. A kisipar pusztulásának második és harmadik okát eltávolítani tehát nem áll módunkban. Hátra marad az első. A nagyiparral számolnunk kell.

Törvényben kell biztosítani, hogy az iparszabadság ne mehessen a féktelenségig. Ki kell mondani, hogy csak iparos fizethet ipart nagyban is, épügy mint kicsinyben. Sérelem az iparra, hogy minden szakképzettség nélkül lehet valaki cipőgyáros, kalapgyáros, szappangyáros és még egy tuccat gyáros egy személyben csak legyen megfelelő tőkéje. Eszerint az elv szerint a tőke az iparos és az iparos az eszköz. A pénznek mindig csak eszközképp szabad szerepelnie.

A kisiparra rászabadított nagytőkét nemcsak nem szorították korlátok közé; hanem dédolgették. A többszörös milliomas

gyáros ingyen telket kap, szubvenciót húz az államtól, adóelengedésben és szállítási kedvezményekben részesül. A szegény kisiparos, akire nagyon várta a közhatalmi támogatás, mindentől elesik. A kisiparnak pedig nagyobb joga van az állami segítséghez, mint a nagyiparnak.

Az állami támogatás sem tud egyedül a kisipar helyzetén javítani, ki kell ezt egészíteni a kisiparosok gazdasági szervezkedésével. Ez pedig nem lehet más, mint a kisiparosok tömörülése szövetkezetekbe. Így egyesült erővel könnyen kivédhetik a gazdasági elszigeteltség hátrányait. Külföldön a kisiparosok szövetkezése évtizedek óta áldásosan működik. Hazánkban is megvan a szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezete, mely máris imponzans fejlődést mutat fel és duzzadó vitorlákkal halad a kitűzött cél felé.

Egyesült erővel beszerezhetik a gépeket is, az anyagot is, a munkaerőt is olcsóbban és felvehetik a versenyt a nagyiparral. Ebben az esetben az állami segély sem marad el. *Darányi Ignác*, földművelési miniszter, a múlt héten adott Bilke, Honca, Hátszeg és Tökéfalva kosárfonó háziipari szövetkezetének egyenkint 2200, összesen 8800 korona segítséget. Ugyanerre számíthatnak a kisipari szövetkezetek is.

Alapítsunk kisipari szövetkezeteket az ország minden részében és a szétszórt szövetkezetek azután maguk is egyesüljenek országos szövetkezetté, erőteljes koncentrációval és körültekintő működéssel, a nagy, országos szervezet könnyen építhető fel s megteremti a fővárosban, az ország ipari és kereskedelmi centrumában a maga akcióképes hatalmas központját, amely azután a köz- és katonai szállításokat vállalja és a kötelekéhez tartozó szövetkezetek között elosztja, mint ahogy példának okáért jelenleg a szeszkontingens elosztása történik.

Ez a nagyarányú s minden téren kiépített szervezete a kisiparnak az egyik oldalon talpra állítaná a kisipart és két millió közvetlenül érdekelt ember sorsát biztosítaná, a másik oldalon pedig szinte beláthatatlan mértékben emelné — Magyar-

ország ipari termelőképességét és ezzel egyuttal friss vért öntene kereskedelmünk életébe is.

Nem is szólunk arról a mérhetetlen haszonról, amely hazánkra társadalmi és politikai szempontból hárulna, ha a pusztuló kisipar életerős államfenntartó réteggé alakulna.

Jóindulatu tanács utcáink pormentesítésére.

A hatóság nagyot hall és nem lát, vagy nem akar hallani és látni. A közönség érzéke eltompult, vagy reményét vesztve megadja magát. S a város lovai...? A jó Isten látja mi bokros teendőjük van, de annyi szent-igaz, hogy az a hallani és látni nem akarja és az a reménytelen rezignáció javukra van, mert legalább nem kellett ezen a hosszú száraz nyáron át, július hava elejétől fogva öntöző lajtot vonszolnunk a poros utcákon.

Hányszor szellőztettük az öntözés és utcaakarítás kérdését a nyilvánosság előtt; hányszor botránkozott meg a közönség „finyásabb” része a hatóság nemlétéről, mellyel az az utcáinkon tapasztalható vizátlanságokat e hosszú nyáron megállandósulni engedte; hiába!

Utcaink e nyáron nem láttak vizet, ha csak azt nem, melyet augusztusban egy ideig és a múlt hóban egy-két ízben az ég kegyelme hullatott rájuk. A por felhalmozódott, főleg a makadamos utcákon annyira, hogy helyiél közel bokáig ért. Azt az utkaparót, aki az országuton ennyi port tűrne, elcsapnák.

Az utcákon, különösen a makadamos utcákon járó kocsik, szekerek, marha, a rajta végig futó szél oly porfellegeket kavart fel, hogy lehetetlen a lakásokat az utca felől szellőztetni; a csukott ablak réssein át is csupa szemóttal telik meg a lakás.

Faluhelyen az ember iyeszt fel sem vesz, de ha oly városban tapasztalja, mely megyeszékhelyé akar emelkedni, akkor méltán csodálkozik a közönség és hatóság békeüresén és reménytelenségén.

T A R C A.

Tavas volt . . .

Tavas volt — emlékszel?
Kis ibolyát küldtem
S az a kicsiny virág
Elvitte szerelmem . . .

Hogy ne lássa senki,
Csókot ejték rája;
Vele szállt a lelkem
Reménysége, álma . . .

Tavas volt, emlékszel?
Mégújult az élet.
Kikelés virága
Álmából felébredt.

Úgy csengett, kongott a
Templomnak harangja,
Szívünk dobogása
Hangját visszaadta.

Ládd, azóta két év
Elsuhan fölöttünk!
S mindég csak hívebb lett
A mi nagy szerelmünk . . .

Jöhet majd az ős is,
Nap-nap után szállhat.
Én ápolom mindég
Kicsi ibolyákat . . .

M. Rutkay Emma.

Hull az eső . . .

Hull az eső; kiűz ősi határon
Zord dalolással dádol a szél . . .
Hajtja szüntelen durva kezével
Ősi barátját gyorsan a tél.

Enyhe kis otthon lágy melegéül . . .
— Jőjj kicsi férjem, abbahagyom —
Csókra a csókot hű öleléssel,
Hő szerelmemmel kérem, adom.

Nem dalelok most ősi világról;
Néma borongást hajtsa a szél . . .
Jőjj kicsi férjem, abbahagyom most . . .
Itt a tavasz van! — zúgjon a tél!

M. R. E.

Mikor a levelek hullanak,

Irta: Kristian Winterhjelm.

Mikor a levelek hullanak! Az égnek hideg, acélkék a fénye, a nap mosolyog, de nem melegít, a fák között fujdogál a szél s szállong a fehér köd, mint egy mérhetlen, könnyű fátyol, amelynek tulajdonosa ismeretlen.

És a levelek hullanak egymásután, zöldek, sárgák, vörösek. Szép szines takaró készül belőlük lenn a földön.

Két fiatal teremtes sétált a fák között, a zörgő avaron; egymáshoz simultak, hogy ne éreznék annyira a hervadás hideg lehelletét.

— Nem csodálatos dolog az, hogy mi

ketten összel találkoztunk egymással, a szomorú levélhullás idején, amikor az egész természet a mulandóságról beszél? Ez a hideg szél a halálról sir fájdalmas éneket, a zörgő levelek, amelyek a földre hullanak, a hervadásnak bánatos jelképei, a hideg napfény pedig azt mondja, hogy a legforróbb, legizyább láng is kihűl, hideg fennyé válik, amely csak sovány maradéka az egykori hévnek. Vajjon a szerelmem is ilyen? Az is csak olyan láng, mint a nap?

Ezeket mondotta a fiatal ember.

— Te nagyon is szomorúnak találd az őszt, pedig énnekem kedves, nagyon kedves. Hogyan is vádolhatod azt az évszakot, amely bennünket összevezetett. Soba azelőtt nem láttalak és el sem tudtam gondolni, hogy találkozni fogok valamikor egy fiatal emberrel, aki négyheti ismeretség után megkéri a kezemet s akinek én örvendőző szívvel fogok igent mondani. Négy héttel azelőtt, amikor először találkoztunk a nagyvárosban, már egészen őszi volt az idő. Emlékszel, a kis kertben, a fűpadon, csupa őszi rózsák között éltünk. Fehér, lilá, rózsaszínű, piros őszirozsaák voltak s milyen tüszan böltingattak a fűjűkkel, amikor a szél megverte őket durván. Az első virág, amelyet tőlem kaptál, egy fehér őszirozsa volt.

Hát nincsen-e városunk illetékes közegéi között senki, aki ily állapotok viszségát felismerni képes és a megszüntetésükre való törekvést kötelességének tudja? Avagy pedig nem rendelkezik a város az utcák tisztántartási költségei fedezésére szükséges eszközökkel?

Senki sem hiszi el, hogy ott, ahol közel félmillió palotát akarnak létesíteni, ne rendelkezék ugyanazon város egy pár korona fölött a polgárok egészsége megvédésére. S ha ez így van, mi következik belőle egyéb, mint hogy a fenti dilemma első részében kell utcáink szomorú állapotának okát keresnünk.

A városnak vannak lovai, szekerei, földjeit azonban bérbé adta; a város nem épít, anyagot nem hordat; a város tudommal nem szállított a nyáron lovaival utca-kavicsot; az utcaszemét eltávolítása nem történik sokkal tüzetesebben, mint máskor; a városnak nincsenek szőlői: hát miféle munka foglalkoztatta a város lovait oly mértékben e hosszú nyár folyamán és most is, hogy az utcák öntözése a kánikula derekán abban maradt?

Tudom jól, hogy e kérdésre feleletet nem kapok, nem is vagyok rá kíváncsi. Csak polgártársaim figyelmét akarnám a dologra irányítani, ők talán megtalálják a magyarázó feleletet.

Igaz, több ízben láttam, hogy egyes lakásokból a város szekerein vitték el a szemetet. Bár csak úgy volna, hogy a szemétkihordást véglegesen a város venné át, a mint azt négy évvel ezelőtt a Barsban hangoztattam. De, ha a város egyesek kényelmének a közérdek rovására kedvez, még akkor is ha e kedvezésben ép úgy részesíti Pétert mint Pait, nem jár el helyesen. Ha a város nem tehet eleget kötelességének ott, a hol polgárait az utca szemetes porát nyeltil, ha nem tehet eleget kötelességének, mert lovat a magánházak szemetének kihordásánál alkalmazza, akkor mulasztást követ el a közérdekkel szemben, melyet elkövetése nem szabad, melyet a törvény tilt.

— Most is őrzöm még egyik kedves könyvemben.

No lásd, János, szerelmünknek minden emléke az őszhöz fűződik s te mégis haragszol rá, mert melabúra, tűnődésre csábít. Oh, hát azt hiszed, hogy igazi boldogság az, amelyen nem reszket által egy bús sejtlem, egy fájdalmas vagy, egy kielégíthetetlen sóvárgás. Aki nem tud szomorú lenni, az nem érezhet igazi örömet sem. Én szeretem nézni a levelek hullását, hallgatni azt az édes-bús melódiát, ahogy lehullanak a nedves földre. Szeretem a szelet, amely, mintha csak a mesék honából jött volna, csodás dolgokat suttog a fülembé. Szeretem est a tiszta napfényt, amely nem fojt és nem igazságt, mint nyáron, hanem szelíden simogatja arcomat. Szeretem ezt a fiam ködöt, amelyen keresztül új alakot ölt a vidék. Olyan álomszerű, olyan mesészerű mindez. Ugy illik ahhoz a hangulathoz, amelyben már napok óta élek, amióta csak a menyasszonyod vagyok.

— Ábrándozó vagy Hilda, de szeretem, hogy ilyen vagy. Tőled várom azt, ami eddig hiányzott az életemből: a vorfényt, a költészetet. Lásd, én eddig csak a munka embere voltam. Dolgostam reggeltől nap-estig, tanulmányostam a nagy foliánsokat,

De, ha az épen említett körülményt hozná is fel mentesül arra, hogy az utcákat nyáron át nem öntöztették, nem lehetne azt már csak azért sem elfogadni, mert a magánházaknál eszközölt szemétkihordást nem végzik a város igái oly rendszeresen, hogy emellett ne jusson idejük az utcáöntözésre.

És ha már nem is öntöztetik is az utcákat Léván, legalább az utcaseprést végzettenék oly időben és oly módon, hogy az a közönséget ne terhelje, hogy az ne képezzen merényletet a közönség egészsége ellen.

Akárhányszor láttam, hogy délelőtt 11 órakor buzgókodtak az utcaseprők a Széchenyi-utcában, vagy délután 4 és 5 óra óra között szórakoztak a Petőfi-utcán végig felfelé a piactéri keramiton.

Abban a délelőtti órában jön ki a tanuló ifjúság nagy része az iskolákból és halad végig a Széchenyi-utcán. Délután pedig ugyanakkor kezd mozogni a sétáló közönség a keramiton kifele a várostól.

A Kossuth-utcában még megjárja, ott csak a csatorna bűzös vizét söpriék szét és a hullott falombot takarítják össze rakásra. Itt nem zavarják fel az uttesten fekvő port seprővel; megteszik azt a szekerek, a tehének és a szél s nagyobb viharok után egy-két napig tűrhető az állapot.

Van egy utcaseprőnk, az öreg Pavel, aki nappal sem lát jól. Ez a rokkant rendszeren hajnal előtti 2 órakor, hiányos vilanyvilágítás mellett söpörget. A por és szemének több mint fele ott marad, ahol volt, de az illetékes hatósági közegek legalább azt mondhatják, hogy ők amennyire csak lehetséges, olyankor söpörtetik az utcákat, amikor azon nincs közönség.

Ebben a dologban tehát semmiféle haladást nem tapasztalunk Léván. A Bars 1895. évi 23-ik számában egy cikk jelent meg városunk közegészségi viszonyairól, melyben ezt is olvashatjuk: „Nálunk, a helyett, hogy oly időben és oly módon távolítanók el ezt a kártékony, utalatos utcaport, amelyben és amikor senkinek sem

magam is irtam egypár kötet könyvet, amely elég dicsőséget hozott, de mégis olyan sivár volt ez az élet, olyan rideg, hogy vágyódtam valami megújulás, valami megfrissülés után. Kezdetben szánót sem tudtam adni magamnak arról, hogy voltaképpen mi után kívánkozom. De az első percben, hogy megáttalak, vilámként támadt agyamban az a gondolat, hogy megtaláltam, amit kerestem . . .

— Te nagyon jó vagy János és én meg tudlak becsülni.

— Légy mindig olyan, mint most, mondta a fiatalember s megszorította a leány kezét.

A kert végéhez értek, a korhadó deszkakerítéshez, melyen túl rétek húzódnak tova fakó szímben.

A nap már majdnem pereméhez ért a szemhatárnak s izzó volt az arca. Ünepies csöndben szunnyadt a kert, a szél is elült, nem rázta a fákat, mintha csak nem akarta volna zavarni a napot ünepies búcauzásában.

De azért egy-egy kiszáradt levél levált az ágról s odahullott a társai közé, halkán, alig csörögve.

A fiatal pár visszafordult a széles, kerti uton s szólanul, meghatóttan meut föl a házba.

alkalmatlankodnának vel, eszközlik a por úgynevezett eltakarítását akkor, mikor a legtöbb ember jár-kei az utcán és akként, hogy azt az egész városra porfelleg képében terjesztik el.“

„Néhány év előtt (még néhai Mácsai L. polgármester idején) minden hetivásár után, vagy ünnepnap előtt, kora hajnalban söpörték az utcákat és a piacot. Egyidőben, ha estefelé történt a seprés, mégis öntözték is előzetesen az utcát. Habár ez az utcaöntözés nem volt ideális, mégis jóakarattal tanuskodott; megtörtént, ami megtörténhetett a város szegényes anyagi viszonyai mellett. . . .“

„Most a birkák többé nem verik fel a port Léva város utcáin, nem is akarnók elhinni, hogy ez valamikor megtörtént volna, de azért azok a porfellegek ismét visszatértek és mi nyeljük azokat, ama birkáktól örökre kapott türelemmel.“

Az utca tisztasága tehát ugyanaz Léván ma, mint volt 13 évvel ezelőtt. Kevesebb ugyan a sár, de piack, szemét, por van ugyanannyi mint hajdanában és ennek eltakarításában épúgy járnak el ma, mint közel másfél évtized előtt!

Az utcaseprőnkön pangó szennyvizeket épúgy kenik széjjel ma, a büzt épúgy kavörják fel ma, mint közel másfél évtized előtt és a közönség époly birkatürelemmel nézi és szenved el a botrányos állapotokat ma, mint másfél évtized előtt!

Akkor legalább láttunk egy kis jóakaratot, igyekezetet, ma még azt sem tapasztaljuk a botrányos állapotok megszüntetésére.

Másut a közönség nyilvános lamentációi nyit fülekre akadnak, nálunk elhangzanak azok, mint a pusztai szó a semmiben.

És ennek dacára mégis felszólalok és újabb kísérletet teszek és felvetem az *uttestek pormentesítése* kérdését.

Nem hiszem, hogy a város költségvetése el ne bírja, egyelőre legalább a nagyobb forgalmu makadamos utcák olajjal való pormentesítése költségeit.

Esztergomban nyár derekán láttam ily olajozott utcát, melyen egy maréknyi port sem lehetett volna összekaparni. Esztergom ninc messze ide, ne sajnálja a hatóság azt a kis utkötséget szakközegétől s küldje el oda, hadd szerezzen közvetlen meggyőződést az ottani tapasztalatokról; tegyen az ott nyert információk alapján kísérletet egy utcával s ha a dolog itt is beválk, alkalmazza a *porfőtés e módszerét* valamennyi makadamos utcánkon.

Az az adózó városi polgárság, mely nem zárkózott el a tisztviselők fizetése méltányos felemelésétől, mely nem riad vissza a pótvad emelkedéstől, ha a város érdekeiről van szó, mely a levál vár megvételére és átalakítására egy évi állami adóját ajánlotta fel, megérdemelné, hogy hatósága ily fontos kérdésben maga ragadja meg a kezdeményezést s ha nem, legalább hallgasson a jóakaratu tanácsra és buzgólkodjék e tanács tárgyilagos elbirálásában, tegyen legalább kísérletet a baj orvoslására, mutasson igyekezetet. Karafiath M. dr.

Hogyan lehet a gyermek pöszebeszedü? .?

Folytatás.

A beszédtanulás felette nehéz művelet. Sokkal nehezebb s több időt igénylő, mint pld. a járn tanulás.

Tapasztaljuk, hogy egyik gyermek korábban, másik később tanul beszélni. Az, hogy mikor tanul a gyermek beszélni, felette sok körülménytől függ.

Számos élettani adat bizonyítja, hogy bizonyosfokú beszédhibába rendszerint azok a gyermekek esnek, akik gyenge, petyhüdt szervezettel s ezzel egyetemben azonos minőségű beszélszervezettel rendelkeznek.

A petyhüdt beszélszervezettel bíró gyermek nem tud megbirkózni a beszéd folyamán felszínre kerülő akadályokkal a ilyentén ép hibásbeszédű lesz.

Mert tudvalevő, hogy minden egyes hangnak megvan a maga képzési helye (szótagolási hely), melyen bölcsőjét leli. Ha azonban bizonyos akadályok következtében nem a maga helyén, a képzésének megfelelő beszélszervezettel, a beszélszervek kívánt részeivel képezzük az illető hangot, akkor a hang nem lesz normális, hanem pöze.

Épp ezért a beszélni tanuló gyermeknél kivált ügyelnünk kell arra, hogy a kiejtett hangok, szavak teljesen helyesek, azaz természetes jellegűek legyenek. Igaz ugyan, hogy az elhangzott állítást nem hajthatjuk végre bármikor a saját tetszésünk szerint, mert pld. helytelenség s meddő volna annak időelőtti alkalmazása.

E helyütt azonban a félreértés elkerülése végett meg kell jegyeznünk, hogy a helytelen, hibás beszédet korántsem szabad összetévesztenünk a gyermek magaalkotta beszédjével. Minden normális gyermek alkot megánál egy-egy bizonyos beszédet, melyet kiváló előszeretettel használ; amelyről azonban később minden helytelen utókövetkezmény nélkül teljesen leszokik.

Igy többek között, a kezét — kacsónak, az ételt — papinak, a kalácsot — kacsónak, a szépet — csocsónak, stb. — mondja.

Az előadottakból röviden láthatjuk, hogy a beszédpéldány, vagyis helyesebben szólva, a beszélni tanuló gyermekkel foglalkozkodó egyének, de főleg a gyermek anyja, avagy dajkája teljesen szabályos beszédűek legyenek. Ne fordítsák az egyes hangokat, szavakat, hanem éltsék ki azokat a maguk természetes volta szerint. Ha esetleg hibásbeszédű van a családban; zárják ki a gyermek társalgási köréből. Így a gyermek csak a jó példát utánozhatja.

Az előbbieken jeleztük, hogy a hangos beszéd egyik legjellegzetesebb feltétele a rendes beszélszervezet. Mert, ha a beszélszervezet egyik-másik része bármilyen fokú rendellenességben leledzik, akkor a folyó beszéd sem lehet rendes.

Igy tehát a szervi-pözebeszéd szülőkát a beszélszervezet rendellenességében kell keresnünk. A szervi-pözebeszéd okai lehetnek vagy veleszületettek, vagy szerzetek.

A szervi elváltozás többnyire csak egyik-másik b. szervre szorítkozik, de kiterjedhet az valamennyi beszélszervre. Ily elváltozások lehetnek: a kemény, vagy a lágyzájpadlás hiánya, túlságos magassága, hasadása (farkos torok), az inyivitorla hűdése, hiánya, a nyelvcsap hűdése, hiánya, a túlvékony, túlhosszú, túlrövid, túvastag nyelv, nyelvhűdés, odanőtt nyelvhegy, foghiány, felesleg, a veleszületett nyulajs, ajakhűdés, arc-ideg-hűdése, stb.

Ezek egyenként, vagy együttvéve okozhatnak kisebb-nagyobbfokú pözebeszédet.

Hasonlóképp az agykéreg és a fül bántalmi szintén okozói lehetnek valamelyes pözebeszédnek.

Záradéku szónak kell tennünk, hogy a pözebeszéd a hangok mineműsége szerint: részint magánhangzói, részint pedig mássalhangzói.

A magánhangzói pözebeszéd inkább tájéztetés a nem is helytelen. Ilyenek: az aima helyett — óma, kakas helyett, kokas, stb.

De ezenkívül gyakori a magánhangzók orrhangja (nasális) ejtése a egymással való felcseréléséből eredő pözebeszéd is.

Azonban a legtöbb rendellenesség a mássalhangzók képzésénél s alkalmazásánál történik.

Vegyük pld. az „sz“ betűt s lássuk, hogy miben nyilvánulhat annak helytelen ejtése.

Az „sz“ túlságosan hallható, éles kiejtése: sziszegés; fogkősti selypítés (sigma-

tismus interdentalis), melyéél a nyelv a két fogor közé kerül. Ez oly gyermekeknél fordul elő, akik hiányzó metszőfogakkal tanulták az „sz“-et kiejteni. Oldal selypítés (sigmatismus lateralis). Ennél a nyelv hegye a felső fogor mög, avagy oldalt, a fogorok közé kerül; a levegő nem a nyelv közepén, hanem a nyelv két oldalán áramlik. Az „sz“-nek orrhangja ejtése (sigmatismus nasalis), melynél a levegő az orron s nem a szájüregben át áramlik ki. Parasigmatismus; ennél az „sz“ hangot más hang helyettesíti.

Nemcsak az „sz“-nél, hanem más hangoknál is találunk rendellenességeket.

Ha tehát a szülő, avagy a nevelő azt tapasztalja, hogy a gyermek egyik-másik hangja nem helyes, természetesen, avagy pedig a kivált hangot mással cseréli föl, az esetben mielőbb kutasson a hibát előidéző ok után, nehogy a fennálló hiba maradandó nyomot hagyjon a gyermek beszédében. Igyekezze az okot eltüntetni. Jegyezze meg magának, hogy a kellő óvintézkedés (profilaktikus) a legfőbb következmény.

Valamelyes szervi hiba eltüntetése végett pld. az adenoid vegetatio, farkos torok, stb. forduljon valamelyik specialis orvoshoz, egyéb esetben pedig a gyógypedagógushoz.

A fennálló hiba esetén kémsé semmi esetre sem szabad, mert említettük, hogy az állandosult beszédhibát nehéz, avagy egyáltalán meddő orvosolni.

Szabolovszky István.

Vége.

A gyermekcsere.

Hol emitt, hol amott veti föl egy-egy lelkes ember a gyermekcsere kérdését. Ilyenkor ideig-óráig van róla szóbeszéd, azután elalszik megint a dolog és nem lesz belőle soha semmi. A mindennapi pártpolitika apró-cseprő kérdéseit, mint kerek a világon mindent: úgy ezt is leszorítják a napirendről. Komolyan és igazán nem foglalkoznak vele az ugynevezett illetékesek, mivelhogy nem tudnak a fenekére látni s így nem is tudják, hogy ami ennek a fenekén csillog, az a művelődés színaránya és a magyar nyelv terjedésének gyémánt-kristálya.

Nem akarom a lelkekre venni, hogy ezek folytán a kérdés tanulmányozására szakembert küldjenek ki illetékes helyről tanulmányi ösztöndíjjal, utazási átalánnyal és személyi pótlékkal. Tekintve a szomorú közgazdasági viszonyokat, megtagarítom az államnak ezeket a költségeket és hogy mi az a gyermekcsere: elmondom ösztöndíj nélkül, ingyen. Raka tudomány; nagyon kevesen tudjuk, akik odavalók vagyunk a Teleszkopi dombok tövébe, amelynek a végén ott fekszik Verbász öt toronnyal s tizenkétezer svábbal és egy pártfogósági a gimnáziummal.

Mivelhogy a gyermekcsere már csak Verbászon ismerik. Nem dolgozik benne semmiféle közvetítő iroda, sem egyesület; magát csinálják a jó emberek száz esztendő óta. A mint padláson van a termés, juhásban, augusztusban: befogják a két tántos, kocsderekba ütetik a kis német polgárt és mennek ki Hegyese, Topolyára, Moho yra, Adára cseregereket keresni. Az pedig akad bőven. Fertályos gazdák, becsületes mesteremberek szívesen küldik fiaikat a latin iskolába, ha nagy költséggel nem jár. Négy osztályt ki lehet így taníttatni a fiával csakély a dozzattal, azután álljon meg a maga lábán a tudományával. Hamar megvan a megállapodás, irás nem kell róla. Megnézik egymás házatájt: tiszta e, rendez-e, és ezen megáll a csereszerződés. Szeptember elsején Hegyesen is föltesznek egy kis iadát a kocsi, Verbászon is, pityereg a gyerek, törölgeti a szemét egy magyar asszony, meg egy német asszony és atól kezdve uj hazájn van a kis magyarnak, meg a kis németnek.

Mi haszna mindebből a kis Jancsinak, arról ne is beszéljünk. Négy latin iskolát végezhet, amelyet különben soha sem véggezhetett volna. Megtanul a német nyelvből annyit, hogy nem kell egész életében süket-

némának lennie, ha rászorul a német szóra. Hetvenöt millió embernek a nyelvét sajátítja el akaratlanul és a szó szoros értelmében játszva megnyilik előtte egy rangteleg kultúra roppant birodalma, amelyből örökre ki lett volna zárva egy európai nyelv tudása nélkül. Eleintén bizony nehezen megy a német szó Szászszor megtanulja, szászszor eifelejt, mi a neve németül a kenyéruak, viznek, husnak, mi egyébnek. De szászszor mégis megmarad a nyelvén. Egy-két szó, később néhány mondat, végül már el is lehet beszélgetni a sváb emberekkel. Karácsonyra pedig, mikor hazafelé csörtet a szánkó, már fölveri a téli esőndőt a vidám énekekkel:

*Horch emól ir soóbe:
Ich wész e space nest,
Di junge szind geflöe,
Die alte hoke fest.
Gé Filip száj szó gut,
Hébsz szí ausz mit deinem hut,
Hansz vasz szast tu ducu?
Hájt kécz lustich cu!*

Igy a Jancsi! De még ennél nagyobb, dicsőbb és fontosabb, ami Johannal történik. A Johannból magyar gyerek lesz és az is marad egész életére. Ott szereti meg a magyar népet, a magyar lelket, ahol legkedvesebb és legigazabb: a földmivelő magyar ember családjában. A Jancsi csak rossz sváb nyelvet tanul meg, de ő igazi zamatos magyart. A Jancsi beszéhet össze-vissza hetet-havat, csak éppen annyit tudjon kinyögni, hogy megértsek a kívánságát; tovább nem törődnek a német tudományával. De a magyar ember kenyés füle meg nem tűri, hogy a Johann csunyán ejse ki a magyar szót. Addig tanítgatja, javítgatja, csufolja, amíg tisztán nem beszél, igaz magyarsággal. Nagy esztendő múltán nem marad a kis svábon egyéb idegen, csak épen a ruhája. Gondolkozzon, nyelve, lelke magyarrá valik. Ezen többé nem fog semmiféle izgatás, ez nem tántorítja semmiféle Schuilveren; amíg él anyának hívja azt a jó magyar német, aki gondját viselte és apának a tanítgatóját. A Jancsinak örökre tésvére marad és tartja az atyafiságot az egész famíliával.

Érdemes-e e fölött gondolkozni mindazoknak, akik szívüvön visnek a magyar nyelv és a magyar lelek terjedését? Aki azt hiszi, hogy nem, az nézze meg a főváros környeken levő sváb falukat és nézze meg a bacskaí nemetjainkat. Amannak a népe nap nap után itt jár-kei reggeltől estig oboen a magyar városban, még sem tanul meg egy kukkot magyarul és ami több, nem tud beoufinket megszeretni soha. Odalent pedig néhány kis magyar község megmagyarosította II. Jozsef császár egész német világt minden erőszakoskodás nélkül, szépen, atyafisággal: a gyermekekkel.

Nos, hát ez az a gyermekcsere. *)

*) A magyarosításnak ezt a módját tötközseinkben is lehetne alkalmazni. — Szeri.

Különfelek.

— **A király nevenapja.** Vasárnap d. e. 10 órakor díszes papi segédlelei *Báthy László*, prepost-piebanos, vezete a szentmisét. Evangélium után a jeles szónok a *templombúcsú* alkalmából az istenhazának meztoságaró, a *király nevenapja* alkalmából pedig az urakodók hatámanak isteni eredetéről tartott hatásos szentbeszédet. A tempomi eneket *Tokody István*, kantortanító, vezetése mellett vegyeskar szolgáltatott rendkívül ügyességgel. Az istentiszteleten részt vettek a katonai és polgári hatóságok is.

— **Az aradi tizenháromért.** A vér meg nem szakadt föl, szívünk sebe nem hegedt be, sönnyünk arja nem apadt ki. Tizenhárom hos a nemzer baottja. Történetünk e sötét foltját nem fedi be az idő a feledés latyolával. A nemzeti vértanúk évről-évre nagyobb fényben dicsőülnek meg, s a lón, mely megölte őket, mindig ördögibb lesz. — A levai rom. kath. plebania-templomban okt. 6-an *Báthy László*, prepost-piebanos, mutatta be a szentmisét: a nemzeti vértanúk lel-

kiüdvőért. A gyászanti szertelen Jónás Imre, a-lelkész és Dokupil Agoston, öv. p. p. segédkeztek. A hősökért bemutatott áldozaton a hivatalos hatóságok nem vettek részt; de ott volt az ifjuság apraja-nagyja. — Mint értesülünk, a ref., ev., és izr. vallású pogártársaink is kegyelettel rótták le a hősök iránt tartozó adójukat. Iskolai ünnepélyeink közül kiemelkedtek a kath. főgimnázium és a kir. állami tanítóképző ifjuságának magas színvonalon álló ünnepélyei.

— **A Tanítók Háza** érdekében a Bars megyei Áll. Tanítóegyesület f. hó 10-én d. e. tartott választmányi gyűlésén oly szép szavak hangzottak el, melyek a tettek folytonos érleléséről tanuskodtak. Ezekből következtetve a legnagyobb örömmel tesszük közzé, hogy Barsvármegye területén a tanítók között testvéries egyetértés honol. Erős a hitünk, hogy igenis létesülni fog a Tanítók Háza, melyben „valláskerlecsi“ neve mellett minden felekezet részére „vezetőségben méltányos pozíciók“ fognak biztosíthatni. — Az ülésen az elnök és a helyi bizottság vezetője számoltak be időközi működésükről és az eddig elért eredményekről. Megállapították, hogy ezideig 5000 korona állandó és biztos évi bevétellel rendelkezik a Ház. Legszébb reményekkel indul az építkezés előkészítése is. Előző lelkészedés közt hozta tudomásul, hogy a Városi Tanácsból a telekadományozás dolgában a legszébb biztatást kapta. Javasolni fogják a városi közgyűlésnek, hogy a tanítóképző telekreślletűl megvásárolt uradalmi szőlőterületből felmaradott szalagföldi vásárojják meg a humánus intézmény részére történendő ajándékozás céljából. Hogy az intéző bizottság ennek megvalósulását a maga részéről is előkészíteni segítse, a helyi bizottság ma délelőtt tisztelegi fog az uradalomnak itthon időző társtulajdonosánál, *Schoeller Gusztáv* levag úrnál, s az uradalom jószágjagatójánál, *Leidenfrost Tódor* urnál. Nagy örömet keletet a választmányban annak híre, hogy ezen illetékes helyeken is nemes idealizmussal gondolkoznak a csirázó intézmény felől.

— **Löttek a csendörök.** Borsányi község határában az erdők tájának elszállítására magán-útasut van épülőfélben. Október 7-én a déli órákban mintegy 40 lakos vonult ki botokkal és dorongokkal a vasutépítés megakadályozására. Az erőszak ellen *Brát Dező*, csendőrőrmester, vámoskikolai őrsparancsnok, vonult ki harmadmagával. A csendőrök felhívta a lázongó lakoságot a távozásra. Engedelmisség helyett a felbőszült tömeg neki ment a fegyveres erőnek. Üldögélni akarták a csendőröket. Az egyiknek szuronyát is megragadták és iparsodtak a fegyvert hatalmukba keríteni. Az ellenszegülés következtében a csendőrök kilenc lövest tettek. *Lehoczky György*, 30 éves, két gyermek atyja és *Menyes András*, 33 éves, három gyermek atyja nyomban halva kerültek el. *Schneider György* és *Menyes György* súlyosan megsebesültek. Az eübböt az ipofysági kórházban, az utóbbit családja körében ápolják. A vizsgálat fogja kideríteni, joga volt-e a csendőrök fegyverhasználat.

— **A lévai áll. tanítóképzőintézet** terveinek sürgős előkészítésével és a művezetésével *Földes Ede* budapesti okt. építész bízta meg a vállás- és közoktatásügyi miniszter. — Az építkezés tavasszal megkezdik.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja *Spengler Jenő* dr. lévai lakost díjtalan közígyagatási gyakornokká és *Domján Lajos* dr. lévai körörszobor tisztelbéli járási orvosá nevezte ki.

— **A besztercebányai kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.** A besztercebányai kereskedelmi és iparkamara szeptember hó 30-án tartotta a szokásos nyári szűnet után első rendes közgyűlést. *Flittner Károly* elnök jelentést tett a nyári szűnet alatt bizottságilag és elnökleg elintéztet fontosabb ügyekről. Ezek közül kiemelendő, hogy a júniusi közgyűlés óta 12 iparvállalat részesült államszegélyben vagy munkásgépekben, s megfelelő vélemányel 18 újabb kérvény terjesztett fel a miniszterhez. — A gyogyósvények gyűlésének és értékesítésének ügyében, ugyazintén Zólyom-megye csipkeverésének fejlesztése érdekében tárgyalások folytattattak. A rendes ipari állami jutalmakon kívül *Köncses István* és *Otyepka Antal* munk

ások állami jutalommal a elismerő oklevéllel tüntetettek ki. — A zólyomlipesi késések termelőszövetkezet a szövetkezeti műhely felépítette, a berendezkedés most van folyamatban, ugy, hogy az üzem november havában megkezdhető. — Örvendős tudomásul vétetett a kereskedelmi miniszter leirata, hogy az uszortörvényjavaslatra a kamara által tett észrevételeket az igazságyminiszternek figyelmeztetés ajánlotta, ugyazintén, hogy a gazdasági érdekű törvényjavaslatok a kamarákkal idején közvetítettnek fognak. — Az ipartörvénytervezet heti 2-2 érdeketelen a helyi érdekeltekkel letárgyalattott. — A napirendre tűzött tárgyak közül felmerítendő: A gabonaszékek kölcsönzésével foglalkozó üzleteknek iparfelügyelői ellenőrzés alá való helyezését s a nagy telepeknek megfelelő egészségügyi berendezéssel való ellátását tartja szűnségosnek a közgyűlés. — Tárgyalattott az új vasuti üzletszabályzat tervezete s az érdekeltség által tett észrevételek alapján kidolgozott biztossági előterjesztéshez a közgyűlés hozzájárult. — A vasárnapi munkaszűnetre vonatkozó törvénytervezeten a kamara a következő lényegesebb módosításokat óhajta: Babozandó a teljes vasárnapi munkaszűnet; a megszakított nem tűző üzemekben alkalmazottaknak kártalanítása s munkaadó s munkás között szabad egyezkedés tárgyát képezze; v. pálinkamérsék, ugyazintén a pálinkamérséssel kapcsolatos bor-és sörmérsék vasárnap egész nap zárva tartandók; a nyilvántartó jegyzékek elejtendő; végül azon községekben, hol a heti vagy országos vásár hétfő napra esik, az előmező iparokra nézve kivétel állapítandó meg. — A koronáérték számításnak kötelező behozatalt s a forrászámítás elültetését helyesli a közgyűlés s ennek elrendelése iránt felterjesztést tesz. — A karácsony előtti vasárnapon a munkaszűnetnek állandó felfüggesztése iránt szintén felterjesztést intéz a miniszterhez. — A soproni társakamara a „Vinea“ borértékesítő részv. társ. segélyezése tárgyában hozott határozata értelmében a segély-megadást ellenzi a közgyűlés. — Tudomásul vétett a miskolci kamarának a kamarai szakirodalmi alap újabb létesítése tárgyában intézett átirata és a marosvásárhelyi társakamara egy országos iparos és kereskedői nyugdíjpénztár létesítése tárgyában közzölt felterjesztése. — Szőlőbösséggel ellenzetett Balassagyarmat részére a kövezetvámszedési jog megadása, ellenben Losonc város huvizsgálati díjainak felmentésére vonatkozó mezőgazdasági biztossági határozatot a közgyűlés az érdekeltség hozzájárulása folytán nem ellenzi. — Több segély iránti kérvény előtérzése után a közgyűlés véget ért.

— **Új kanonokok.** Az úresedésben levő esztergomi kanonoki stallumokra, mint értesülünk, a király *Hübner Janos* hidaskúrti, *Kopernicky Ferenc* nagyölvedi eszterpe-bébanosokat és dr. *Rott Nándort*, a weni Augustineum igazgatóját, nevezte ki.

— **Az adófelszólamlási bizottság** szerdán fejezte be működését. Elűntettek 400 drb. felszólalást. *Báthy László*, lévai prépost-pébanos, elnök, a biztossági tagjai részéről a legnagyobb elismerésben részesült.

— **Bélyegmentes.** Egy érdekelte kereskedő azzal a panasszal el, hogy több esetben meg lett leteztve a postai megbízásához csatolt kézhezvételi elismervénye után, holott ez, mint nem bírói vagy egyéb hivatalos használatra, hanem kereskedők magánhasználatára szánt levél, a bély. és illeték törv. 59. tétel 4. pontja szerint bélyegmentes. — A leletben előirt illeték feltolyamodás következtében le lett írva, de mutatn az többször ismétlődött és ezen vizsás helyzet másutt is elő fog fordulni, a kamara közbenjárását kéri a kereskedelemügyi és ervek utján a pénzügyminiszter urnál az iránt, hogy a pénzügyi közegek ezen zaklató eljárásokkal hagyjanak fel.

— **Új villamos-lámpák** Léva város közgyűlése meg a muit ósz végén elhatározta, hogy a város hiányos világítását új lámpák felállításával tökéletesíti. A megszávozott lámpákat most állítják fel. A munka ket hét muva befejezést nyer.

— **Nagy idők tanui.** A fák se nőhetnek az egig. Egy százsodan át fejlődtek, áltak szilárdan, megkúszdítotték szőleli, viharra, az Isten haragjával „Uszodá“-nk hatalmas *topolyfűt*. Harom-négy emberöltő ivadékat itattak a *Perec* vízében fürödni. Mennyi megénekelt *bogárszemű*, *gyöngygyorsjogú*, *rózsásarcú*, *hókeblű*, *lango nádermetű* szépséget néztek végig. Arnyékukkal fedték be a pongyolájukat. Vége a gyönyöröknek! A vénbódt fákra rájuk lehet a halál. Száradni keztek. S most a teknőcsináló, hozszálfürű nomád-faj tette lejezét a fák tövére. Teknő készűl majd beörlők, amelyben boldog anyák füröztetik meg apró szépségeiket. Ti vén fák, mégis csak a mutandóságot hirdettek. Az élvezetek nem tarthatnak örökké, a kandelió lesz így is a végetek.

— **Gyászhirek.** *Hagyóssy Janos*, a „Bars megyei Nappank“ főkönyvelője, élete 50-ik, boldog házasságának 16-ik évében Aranyosmaróton, 1908. évi október hó 8-én,

hozzára szenvedés után jobb létre szönderült. — *Nádossy Ferenc*, a „Zólyomvármegyei Hírnap“ szerkesztő-kiadója és nyomdatulajdonos 29 éves korában és boldog házasságának 2-ik évében rövid szenvedés után folyó hó 2-án éjjel 1 óraker megboldogult.

— **Tanulmányi kirándulás.** Nem volt meg; de meg kellett volna lennie. *Cserhelyi Sándor*, a lévai főgimnázium érdemese igazgatója, tanítványainak meg akarta mutatni a nagy állami költséggel fenntartott *sandriki ezüstgyárat*. Nem kis meglepetésünkre a gyár igazgatósága nem engedte meg, hogy az ifjuság a gyárat megláthassa. Sem bámulatunknak, sem rosszallásunknak nem tudunk eléggé kifejezést adni.

— **Állatkinzás.** Nincs állatvétel egyetűlünk; de annyira finom, művelt lektűletünk van, hogy szó nélkül nem nézhetjük azt az állatkinzást, amit mérőszóaink egyes alkalmazottjai üznek. Ép azokon az utcákon és tereken, ahol az iskolából hazatérő gyermekcsereg elhalad, annyi kegyetlenséggel ütök-verik, szúrják-úgják a levágásra szánt jószágot, hogy annak látása feltűlenül durvaságra, szivtelenségre szoktatja a minden iránt fogékony, finom gyermek-lelkeket. Elvárjuk mészárosainktól, hogy alkalmazottjaikat ez irányban ellenőrizni el nem malsztják.

— **Gyászhiir.** Köztisztelőtlen álló uriaszonyt ragadott ki közűlünk a halál. A család a következő gyászjelentést adta ki. — Aulirottak az összes rokonság nevében fájdalomtól megtűrt szívvvel jelentik a legjobb anyá, testvér és sógornő, öv. *Loserth Mihály* né szűl. *Hagyóssy Iona* f. évi október hó 9-én, hajnali 2 és fél óraker, életének 65-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hűit tetemei f. évi október hó 11-én, d. u. 4 óraker fognak a lévai róm. kath. temetőben az anyaföldnek átadatni. Az engesztelő szent-missá ádozat f. évi október hó 12-én, reggeli 7 és fél óraker fog a lévai róm. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatattni. Léva, 1908. október hó 9-én. Hamvai felett virasszon a béke anygala! *Loserth József*, *Loserth Dező*, gyermekei. *Hagyóssy Laura*, *Hagyóssy Gyula*, *Hagyóssy Lajos*, testvérei. Öv. dr. *Viatorisz Sandorné*, öv. *Hagyóssy Sandorné*, *Hagyóssy Gyuláné*, *Hagyóssy Lajosné* sógornői.

— **Tűzek.** *Ólévákon* ifj. *Lócsai Lajos* szőlőhajloka égett le okt. 4-én. A tűz oka gyújtogatás. — *Kisugrócon* két ház hamvadt el okt. 3-án. A kár 2000 korona. — *Zs. kénéken* okt. 6-án három ház és sok takarmány lett a tűz martaléka. — *Mátyásfalván* okt. 3-án öt ház és sok takarmány pusztult el. — *Nagyóssán* a muit hó 29-én 31 épület és nagymennyiségű takarmány esett áldozatul. A kár meghaladja a 30,000 koronát.

— **Ki találta meg?** lelkiismerete bizonyára nem visz rá senkit, hogy egy szegény ember pénzt megártassa. Az ijedés is elég lecke a könnyelműségért, 1390 koronáról van szó, amit *Szenesi Kálmán*, lévai borkimérő, vesztett el a hegyaljai lakásáról az üzleteig vezető rövid úton. A szerencsétlenség ugy esett meg, hogy rossz volt a zsebe, meg a kabátja belése is.

— **Fáradtság elleni szörum.** Egy német folyóiratban olvassuk, mi a fáradtság? Valószínűleg, ugy a szellemi, mint a testi munkánál vegyi termékek képződnek, amelyek, mint minden más mérő, a szervezet normális működését akadályozzák. Erre bizonyítékot képeznek *Weichard* tanárnak a berlini physiological terület ülésén végzett kísérletei. Oly melegvérűk izomplazmájából, amelyet fáradtság vagy kimerültség folytán pusztultak el, kivonatot készített, azt nagyobb dózisokban egy más állat ereibe fecskendezte, ami ezeknél az állatoknál tipikus fáradtsági tüneteket okozott. Az izomplazmában ugyanis egy toxin nevű vegyűt volt. Ha a kísérleti állatok ereibe előbb antitoxint, a toxin ellenmürgét fecskendezték be, ugy az ekkép beoltott állatok új életék a toxin. Az antitoxint az emberi gyomor is beveszi. Artalmatlan, de hatásáról eddig még nincs pozitív eredmény, úgy látszik azonban, hogy az emberi test

ellentálló képességét fokozza. Jövőben a katonát háború előtt, a jelöltet vizsga előtt antitoxinnal beoltják és ezáltal a fáradságnak más tüneteit is lehetetlennek tessék. Feltéve, hogy Weichardt tanár állításai igazak.

RÖVID HIREK. — Boszniában és Hercegovinában október 7-én hirdettek ki a végleges birtokba vételt. Az annektált tartományok császári és királyi helytartója Zichy János gróf lesz. — Bulgária függetlenségét Tirnovóban október 5-én kikiáltották. Ferdinand fjedeleme felvette a „Bulgária cárja“ címét. — Kréta október 7-én Görögországhoz csatlakozott. — A delegációk ülési október 8-án megkezdődtek. — A harmadik egyetemért Szeged küldöttsége október 4-én járt a királyná. A király átvette a memorandumot és tanulmányozza az egyetem ügyét.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, anélkül, hogy sok betegség ellen szolgáltassa a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az hogy nagyon viszatartozó is van. A „Scott-féle Emulsió“ formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel: a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió“-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy hónapban rem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió“-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

Hivatalos közlemény.

5860/1908 szám.

Hirdetmény!

Léva r. t. város képviselőtestülete 1908. évi szeptember hó 30-án tartott evnegyedes rendes közgyűlésében Toth Jónás lévai lakosnak fenti számú azon ajánlatának tárgyalását, melyben a Schoeller-utcai 30-ik sz. ház t. utca nyitási czélra Léva város közönség nek megvetelre kínálja 1908 évi október hó 30 ik napjának d. u. 4 órájára összehívandó közgyűlés napirendjére tűzte ki, midőn ezt közhírré teszem a városi képviselőtestület tagjait jelen hirdetmény útján azon közgyűlésre ez uton is meghívom.

Kelt Léván, 1908. évi szept. hó 30.

Bódogh Lajos
polgármester.

2249/1908. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy özv. Schmidtberger Jánosné által beérkezett kérményespreisi díj-hátralékok beszedésér, valamint a díj-hátralékok ellen tartozásai erejéig a közigazgatási végrehajtást a város polgármestere folyó évi október hó 8-án 5947. szám alatt elrendelte, — minél fogva felhivatnak a hátralékosok, hogy ebbeli tartozásaikat 8 nap alatt különbeni zálogolás terhe alatt Léva város letéti pénztáránál okvetlen lefizessék.

Léva, 1908. évi október hó 8-án.

Komzsik Lajos
v. pénztárnok.

2264/1908. szám.

Hivatalos-hirdetmény.

Ezennel felhivatnak mindazok, akik a mai napig esedekessé vált közzadók és az azok módjára beszedendő tartozásaikat (adó, városi és megyei pótdadó, illetek, hadmenetességi díj, kereskedelmi és iparkamari illetek stb.) be nem fizették, hogy ezt most már 8 nap alatt annál is inkább fizessék ki, mert ellenesetben az 1883. évi XLIV. t. c. 53. §-a értelmében végrehajtás útján fognak behajtatni.

Városi adóhivatal Léván, 1908. évi október hó 6-án.

Komzsik Lajos
adóhiv. főnök.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány

Buza m.-mázasánként 20 kor. 40 fill. 21 kor. 20 fill. — Kétszeres 18 kor. 20 fill. 18 kor. 40 fill. — Rozs 18 kor. — fill. 18 kor 60 fill. — Árpa 14 kor. 40 fill. 16 kor. 20 fill. — Zab 16 kor. — fill. 16 kor. 40 fill. — Kukorica 15 kor. — fill. 15 kor. — fill. — Lencse 22 kor. 40 fill. 22 kor. 60 fill. — Bab 12 kor 60 fill. 13 kor. 20 fill. — Kőr 9 kor. 20 fill. 9 kor 60 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetlő aránkantentes 120—130 Vörös lóhere, kis aránksá 200—170 Vörös lóhere, nagy aránksá 150—155 Luczerna, természetlő aránkantentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránksá 160—170 Luczerna, barnás szemű 150—155 Biborhere 38—40 Baltaczin 40—42 Muharmag 16—17

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi okt. 4-8-án 1908 évi. okt. hó 11 éig
Születés.

A SZÜLŐK NEVE	A gyermek neve	A gyermek neve
Csúri István Dikay Anna	leány	Gizell. Arank.
Hlóska Samu Lencsi Kalalin	leány	Katalin
Kassás Mária	leány	Erzsébet
Bóna János Horváth Anna	fiú	Imre Béla
Gubó Gáspár Sabik Mária	leány	Erzsébet

Halálozás.

AZ ELHUVOTT NEVE	Kor	A halál oka
Horváth Mária	1 hón.	Hangérgörös
Szabó Iona	5 "	Hov. bérlurult
Éder Anna	4 "	Tüdőgyulladás
özv. Losert M hályné Hagyárocsy Iona	65 éves	Szívbeválás
Svolik Vince	59 "	Hur. tüdőgyull.
Gubó Erzsébet	5 nap.	Velez. gyeng.

Nyilttér.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsió az elsznyulástól megmenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódo szülők ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a SCOTT-féle Emulsiót szivesen fogadja és könnyen emészti meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógytárban.

Zsakkölcsönző Léván ad kölcsön. szakkokat ugy helyben mint vidékre, valamint új ponyvákat és szakkokat is jutányosan áron elad *Ungár Adolf Léva Kohári utca.*

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Egybe, oldó házisszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Videki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő **bedörzsolés,** elismert, régi jórénvű házisszer szagattás és hűléből származó mindenemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 2 kor. 2.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

855/1908 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrhajtó ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. bíróság 1906. V. 7811 és 1907 évi V. 736/I számú v. gáse folytán a közalapítványi kir. ügyigazgatóság által képviselt a „Magyar Vallás alap“ felepes részére alperesek ellen 305 kor. 87 fill. és 190 kor. 38 fill. kövétel s jár. erejéig elrendelt kötelgüeti végrehajtás tolytán alperesektől lefogiat és 3263 kor. becsült ingóságokra a lévai kir. bíróság 1907 V. 438/4 és 796/3 számú végzéseivel az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglatatok kötelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogi nyertek volna, Csatán leendő megtartása határidőül 1908 évi október hó 14 és következő napjan délután 1/3 órájára kitűzetik, a makor a bíróság lefogiat egy újított vízi malom teljes felszereléssel s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfellet mellett, szükség esetén becsáron alul is eltoznak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárától a végrehajtató kövételést megelőző kötelgüteléshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöztetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdésig alulirt kiküldöttel írásban vagy pedig szóval bejelenteni el mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Léván 1908. évi szeptember hó 30. napján.

Karácsonyi Pál
kir. bírósági végrehajtó.

Must eladás.

Gróf Breunner Ágoston örökösei garamsallói urad. pinczészete eladja folyó évi must termését Hectoliterenként, 40 hektoliteren feltli vételnél 32 K. 40 hektoliteren aluli vételnél 40 koronáért. A must a vevő hordójában azonnal átveendő.

Bővebb fölvilágosítással a nagypeszeki intézőség u. p. Tergenyé szolgál.

Téli elrakásra szép különleges szőlő kapható forg. cs. fele „Kákai“ szőlőben, ugyanott jó zamati fahér es vörös Ó. es új bor 50 literrel fejtebb kapható. Tízte ettel Forgács Mihaly.

Bor pince. A báti u'on egy bor pince és magtár bére kapható.

Értekezni lehet özv. Duben Józsefnél Kossuth-utca 19. sz. a.

KÖNYVKERESKEDESÜNKBEN tanuló felvétetik

Csakis néhány gimnáziumi osztályt végzett ifju vétetik fel,

NYITRAI és TÁRSA LÉVA.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes arjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja.

Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökerez oltványokból, amerikai és európai sima és gyökerez vesszőből, a világhírű Delaware-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cim:

SZÜCS SÁNDOR FIA

sző őtelepe, Bihardioszeg.

Görccs csillapító szélhajtó

Hodony-oszöppek

1844 óta használatban levő étvágy. gerjesztő, emésztést elősegítő háziszser-

Egy üveg ára 1 k.

Két üvegnél kevesebb (2 K. 50 f. utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerárában

Gloggnitz (Alsó-Austria.)

NESTLÉ

GYERMEKISZTJE
csecsemők lábbadozók
gyomorhajosok részére

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában meeshető és tisztitható, csakis

Schicht szarvasszappannal

Mertünk. E szappan érvisegek és folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt társ és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosságot szükségesítetik.

Bars- és Hont megyéket érdeklő vasuti új menetrend 1908. október hó 1-től.

G-Berzence-Léva. Léva-Csata-Parkány-Nana.				Parkány-Nana-Csata-Léva. Léva-Gr-Berzence.			
Gr-Berzence ind.	545	12 30	600	Budapest . . ind.	210	10 00	700 650
Jálna	551	12 38	608	Bécs ind.	915	10 55	440 890
Saskó-Váralja	*600	12 49	619	Parkány-Nana ind.	4 18	5 35	850 907
Gr-Szt.-Kereszt	607	1 06	641	Köhid-Gyarmath	4 35	5 52	907 972
Geletnek-Szklonó	624	1 26	701	Kéménd . . .	4 50	6 07	922 992
Szénásfalv-Vichnye	630	1 34	715	Bény	5 02	6 19	934 994
Zsarnóca . . .	649	2 05	747	Csata	5 15	6 31	946 997
Zsarnóca-Fürészon.	*654	*2 10	*752	Csata	5 38	6 59	10 01 955
Garamrév . . .	700	2 17	769	Oroszka . . .	5 46	6 47	10 09 1003
Rudnó	710	2 22	820	Garam-Damásd	5 56	6 87	10 19 1013
Ujbánya	716	2 42	843	Zseliz	6 08	7 09	10 32 1023
Bars Barzence 6. órh.	726	2 52	853	Nagy-Salló . .	6 36	7 36	11 00 1053
Gr-Szt.-Benedek	745	3 13	*918	Alsó Várad . .	6 53	7 53	11 17 1110
Kovácsi	755	3 24	927	Nagy-Szece . .	*658	*7 58	*11 22 1116
Nagy-Koszmály	804	3 37	943	Léva	7 10	8 10	11 34 1117
Léva	819	3 54	1000	Léva	7 26	8 20	12 10
Nagy-Szece . .	*942	*4 19	517	Nagy-Koszmály	7 49	8 88	12 31
Alsó-Várad . .	948	4 25	523	Kovácsi	7 59	8 46	12 41
Nagy-Salló . . .	1010	4 47	546	Gr-Szt.-Benedek	8 19	9 04	1 02
Zeliz	1033	5 08	608	Bars-Barzence 6. órh.	*831	*9 14	*1 15
Garam-Damásd	1045	5 20	620	Ujbánya	8 71	9 25	1 22
Oroszka	1055	5 30	631	Rudnó	9 05	9 80	1 39
Csata	11 02	5 37	638	Garamrév . . .	9 17	9 41	1 51
"	11 09	5 57	656	Zsarnóca-Fürészon.	9 26	9 47	1 59
Bény	11 21	6 14	709	Zsarnóca	9 51	10 00	2 14
Kéménd	11 32	6 29	720	Szénásfalv-Vichnye	10 12	10 13	2 33
Köhid-Gyarmath	11 45	6 45	733	Geletnek-Szklonó	10 33	10 19	2 40
Parkány-Nana érk.	12 05	7 05	749	Garam-Szt.-Kereszt	11 08	10 37	3 06
Budapest felé . ind.	12 35	8 27	822	Saskó-Váralja	11 18	10 44	3 15
"	3 12	9 09	823	Jálna	11 29	10 58	3 25
"	1 40	9 45	930	Gr-Berzence . .	11 37	11 00	3 33
"	5 30	11 33	10 55				
Bécs felé	3 33	12 17	8 21				
"			12 22				
"	6 55	6 20	5 39				

B-Gyarmat-Parkány-Nana és vissza.

B-Gyarmat . . ind.	315	8 29	227
Dejtár	343	8 44	252
Ipoly-Veeze . .	*359	*9 00	*309
Drégely-Palánk	415	9 15	323
Ipolyság	433	9 33	342
Ipolyság	445	9 49	350
Visk	509	10 01	412
Szakállos	528	10 19	432
Bél	*538	10 30	445
Ipoly-Pásztó . .	552	10 43	502
Zalaba	6 08	11 00	519
Csata	6 20	11 13	532
Csata	6 66	11 18	557
Parkány-Nana .	7 35	12 12	655
Vissza.			
Parkány-Nana ind.	9 00	4 28	545
Csata	9 51	5 20	631
Csata	10 12	5 43	650
Zalaba	10 26	5 57	704
Ipoly-Pásztó . .	10 47	6 15	724
Bél	10 58	*6 24	*784
Szakállos	11 16	6 40	760
Visk	11 32	6 55	808
Ipolyság	11 64	7 16	830
Ipolyság	12 00	7 20	851
Drégely-Palánk	12 22	7 39	913
Ipoly-Veeze . .	12 35*	*7 51	*925
Dejtár	12 87	8 09	943
B-Gyarmat . . .	1 20	8 33	1007

Érsekujvár-Kis-Tapolcsány és vissza.

Érsekujvár . . ind.	440	9 17	440	846
*Bánkeszi 3 sz. órh.	453	9 30	4 32	*857
N-Sarány	500	9 38	5 00	905
Nagy-Surány ind.	509	9 38	5 02	915
Zsitva-Füdesmes	522	10 07	5 14	927
Kis-Mánya	531	10 17	5 22	*935
Mánya	535	10 28	5 29	941
*Szt. Mihályúr .	547	10 38	5 37	*949
Vajk	557	10 49	5 45	958
Verebély	6 28	11 16	6 08	1013
Zsitva-Ujfalu . .	6 45	11 29	6 19	1029
*Botekints . . .	6 44	11 39	6 27	*1037
Taszár	6 54	11 49	6 35	1045
Aranyos-Maróth	7 09	12 12	6 48	1158
Kis-Tapolcsány	7 20	12 24	6 58	1195
Vissza.				
Kis-Tapolcsány	510	8 36	4 02	833
Aranyos-Maróth	520	8 54	4 12	851
Taszár	532	9 10	4 24	911
*Botekints órh.	535	9 18	*4 30	*921
Zsitva-Ujfalu . .	547	9 28	4 39	934
Verebély	6 09	9 54	5 01	1009
Vajk	6 19	10 07	5 11	1026
*Szt. Mihály úr .	6 27	10 17	*5 19	1038
Mánya	6 35	10 34	5 28	1056
Kis-Mánya	6 40	10 40	*5 33	1103
Zsitva-Füdesmes	6 49	10 54	5 42	1120
Nagy-Surány . .	7 00	11 09	5 53	1137
"	7 10	11 15	5 58	1142
*Bánkeszi órh.	7 18	11 23	*6 06	*1150
Érsekujvár . . .	7 30	11 30	6 18	1202

A fekete vonallal aláhúzott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják.
gy = gyorsvonat; s = személyvonat.
*jelzetek feltételes megállás.

„Utmutató“ legújabb vasuti menetrend kapható:

Nyitrai és Társa

könyv-, papir- és zeneműkereskedésében Léván.

Nyomatott Nyitrai és Társa gyorsajtaján Léván.